

Vergader-ABC Provinciale Statenvergadering

Hier staan de speciale woorden uitgelegd die tijdens een Provinciale Statenvergadering worden gebruikt. Om zo'n vergadering goed te kunnen volgen is het handig om te weten wat de betekenis is van de begrippen die daarbij worden gebruikt.

Actualiteit	Een actualiteit is een onderwerp dat met spoed op de agenda van PS wordt geplaatst om te bespreken tijdens een Statenvergadering als dit verzoek van een Statenlid of Statenleden door tenminste een vijfde deel van PS (11 leden of meer) wordt gesteund.
Agenda en verloop van een Provinciale Statenvergadering	De agenda en stukken van een vergadering zijn in te zien. Bij punt 9 van deze agenda beginnen de onderwerpen waar Provinciale Staten inhoudelijk over gaan spreken en in debat kunnen gaan. Het stemmen over alle voorstellen, moties of amendement(en) doen PS aan het einde van een vergadering.
Amendement	Een voorstel voor het wijzigen van een ontwerpbesluit bij een voordracht waarover PS gaan stemmen. Een amendement wijzigt het voorliggende besluit. Over een amendement wordt gestemd (zie verder de toelichting bij motie)
Commissaris van de Koning	De commissaris van de Koning (cvdK) is de neutrale voorzitter van Provinciale Staten. Hij maakt ook deel uit van Gedeputeerde Staten, is daar voorzitter van en heeft net zoals de gedeputeerden, zijn eigen portefeuille. De commissaris wordt voor een periode van zes jaar benoemd door de Koning op advies van Provinciale Staten.
Duo-commissielid	Duo-commissielieden ondersteunen de Statenleden van hun partij. Ze hebben een beperkte bevoegdheid. Ze mogen deelnemen aan de aan de vergaderingen van de Statencommissie waarin ze benoemd zijn, ook als het een besloten vergadering is. Een duo-commissielid mag niet deelnemen aan de vergaderingen en stemmingen van Provinciale Staten en kan een Statenlid daar niet vervangen. De leden van Statencommissies bereiden voorstellen en besluiten van PS voor en adviseren daarover. PS nemen besluiten op basis van deze adviezen.
Eerste termijn / Tweede termijn	In de 'eerste termijn' voeren de Statenleden het woord over een voorstel en stellen zij daar vragen over. Daarna krijgt de gedeputeerde die het voorstel verdedigt en die de portefeuille heeft waar dat voorstel bij pas het woord. Als de Statenleden daarna nog vragen hebben dan kunnen zij die stellen in de tweede termijn waarna GS weer antwoorden.
GS / Gedeputeerde Staten	Gedeputeerde Staten (GS) is het dagelijks bestuur van de provincie. Het 'college' bestaat uit gedeputeerden (vergelijkbaar met wethouders) en de commissaris van de Koning (vergelijkbaar met een burgemeester), de voorzitter van GS (en PS). Een gedeputeerde heeft een 'portefeuille': onderwerpen waarmee die zich bezighoudt, zoals natuur of verkeer & vervoer. De gedeputeerden moeten PS actief informeren over hun werkzaamheden. GS doen voorstellen aan PS voor de verdeling van de budgetten van de provincie, voor (wijziging van) beleidskaders, en meer.
Hamerstuk	PS bereiden hun besluitvorming voor in Statencommissies . Als zij daar al voldoende overeenstemming over een voorstel hebben bereikt, dan gaat dat voorstel als hamerstuk naar de Provinciale Statenvergadering. Over

	dat onderwerp wordt in deze Statenvergadering dan niet gesproken. Het voorstel wordt daar zonder stemming aangenomen. Hamerstukken staan bij punt 8 van de agenda en stukken van een vergadering .
Initiatiefvoorstel	Een voorstel aan PS om over te besluiten dat een Statenlid indient en heeft voorbereid over een verordening of over door GS uit te voeren beleid.
Interruptie	Een Statenlid kan een ander Statenlid of gedeputeerde onderbreken als het spreekt en een vraag stellen: dat is interrumpen. Tijdens de vergaderingen debatteren Statenleden met elkaar of met Gedeputeerde Staten (het dagelijks bestuur). Zij spreken dan via de voorzitter van PS (de commissaris van de Koning). Sprekers richten zich dus tot de voorzitter en niet rechtstreeks tot elkaar.
Hoofdelijke stemming	Bij een hoofdelijke stemming spreekt ieder Statenlid afzonderlijk uit of die 'voor' of 'tegen' stemt. Dat gebeurt als een Statenlid daarom vraagt. Het doel kan zijn om politieke tegenstellingen beter zichtbaar te maken of om te laten zien welke Statenleden precies 'voor' of 'tegen' stemmen.
Jaarstukken	In de jaarstukken staat wat de provincie in (het voorgaande) jaar heeft gedaan en wat dat heeft gekost.
Kaderbrief	De uitgangspunten voor de begroting van het volgende jaar, met bijvoorbeeld voorstellen voor nieuw beleid of juist voor bezuinigingen en keuzes die belangrijk zijn voor continuïteit in de uitvoering van de taken van de provincie.
Maidenspeech	De maidenspeech is eerste keer dat een Statenlid spreekt in een Provinciale Statenvergadering. Het gebruik is dat het Statenlid daarbij niet geïnterrumpeerd wordt.
Motie	Een motie is een voorstel of suggestie van één of meer leden van PS. Alle Statenleden kunnen een motie indienen. Over een motie wordt gestemd door de Statenleden voor of tegen kunnen zijn of zich kunnen onthouden van stemming. Een motie is een verzoek aan GS.
Motie Vreemd aan de orde van de dag	Een motie over een onderwerpen dat niet op de agenda van de Provinciale Statenvergadering van die dag staat en waarover geen debat kan plaatsvinden. Het Statenlid kan bij het indienen ervan wel een toelichting geven en ook GS kan adviseren over de motie en hierbij een toelichting geven.
Onthameren	Partijen kunnen bij vaststelling van de agenda vragen om een voorstel weer op de agenda te zetten om te bespreken, zodat daarover toch gedebatteerd en gestemd kan worden.
Onthouden van stemming	Een Statenlid kan zich alleen onthouden van stemming als het Statenlid een belang bij een motie of voorstel heeft. Anders moet ieder in de vergadering aanwezig Statenlid deelnemen aan de stemming. Een Statenlid kan zich niet zomaar onthouden van stemming.
Opcenten	De verhoging van de motorrijtuigenbelasting met een percentage. Provincies heffen de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. PS bepalen hoe hoog de opcenten zijn. Deze belasting kan in de ene provincie dus hoger zijn dan in een andere. Het zijn inkomsten voor de Provincies die zij vrij kunnen besteden. Het geld kan ook naar andere zaken gaan dan wegen.

Presidium	Het presidium bestaat uit alle fractievoorzitters en de vicevoorzitter van Provinciale Staten. De voorzitter van PS ook voorzitter van het presidium. Het presidium vergadert voorafgaand aan een Provinciale Statenvergadering. Het presidium bepaalt de agenda en werkwijze van PS.
PS / Provinciale Staten	Het 'parlement van de provincie'. Provinciale Staten (PS) zijn de 55 gekozen volksvertegenwoordigers bij de provincie. Vergelijkbaar met een gemeenteraad, alleen dan op provincieniveau. PS controleren o.a. het dagelijks bestuur (Gedeputeerde Staten). Ze kunnen daarvoor vragen stellen, die Gedeputeerde Staten moet beantwoorden. Ook stellen PS de provinciebegroting vast. De commissaris van de Koning is de voorzitter van PS.
schorsing	Een pauze of tijdelijk onderbreking van een vergadering. Tijdens de bespreking of het debat over voorstellen kunnen Statenleden van de verschillende politieke partijen bijvoorbeeld een schorsing aanvragen zodat zij kunnen overleggen tussen de verschillende fracties over hoe zij naar aanleiding van antwoorden en toelichting door GS om willen gaan met moties, amendementen of andere voorstellen.
Spreektijd	De politieke partijen hebben op basis van de vergaderduur vaste spreektijden voor het bespreken en debatteren over voorstellen. Deze spreektijd is, naast een basisspreektijd voor iedere fractie, gebaseerd op het aantal zetels dat een partij in PS heeft. Hoe meer zetels, hoe meer spreektijd. De spreektijd wordt bijgehouden met een klok die zichtbaar in beeld meeloopt.
Statenleden	Statenleden zijn de 55 gekozen volksvertegenwoordigers bij de provincie. Samen vormen ze Provinciale Staten van Noord-Holland. Ze controleren het dagelijks bestuur van de provincie: Gedeputeerde Staten (GS). Bijvoorbeeld door het stellen van vragen die GS moet beantwoorden. Tijdens hun vergaderingen debatteren Statenleden over voorstellen, waarna zij daarover stemmen. De meerderheid beslist. Voorstellen van GS, moties, amendementen en vragen die Statenleden aan elkaar of GS stellen, kunnen tijdens de vergaderingen tot debat leiden. Statenleden zijn parttime politici. Ze krijgen geen salaris, maar een vergoeding.
Statengriffier	De Statengriffier zit tijdens een PS vergadering naast de voorzitter (cvdK) en geeft leiding aan de Statengriffie. De griffie ondersteunt PS, doet de voorbereiding en begeleiding van de vergaderingen, verzorgt de openbare verslaglegging, informeert media en ontvangt belangstellenden en sprekers. De griffier wordt aangesteld door Provinciale Staten.
Stemverklaring	Een stemverklaring is een korte toelichting van een fractie of individueel Statenlid om voorafgaand aan een stemming te vertellen wat de overweging is voor een voor- of tegenstem.
Voordracht	Een voorstel aan PS om over te besluiten dat het college van Gedeputeerde Staten heeft voorbereid over een verordening of door GS uit te voeren beleid.
Vragenuur	Punt 11 van de vergadering is het vragenuur. Statenleden kunnen tijdens dit vragenuur vragen stellen aan Gedeputeerde Staten over onderwerpen die niet op de agenda staan. Tijdens het vragenuur kunnen geen moties worden ingediend en worden geen interrupties toegelaten.